

Projekto pripažinimo regioninės svarbos projektu,
regioninės svarbos projekto įgyvendinimo
priemonės ir regiono plėtros tarybos sprendimo,
kurio projektas pripažintas regioninės svarbos
projektu, pakeitimo ar pripažinimo netekusiu galios
priėmimo tvarkos aprašo
1 priedas

UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“
(projekto vykdytojo pavadinimas)

PROJEKTO, SIŪLOMO PRIPAŽINTI REGIONINĖS SVARBOS PROJEKTU, APRAŠYMAS

2024-10-10
(data)

1. Projekto pavadinimas:	Rūšiuojamojo atliekų surinkimo skatinimas Telšių regione
2. Vertinimo kriterijai, kuriais remiantis siūloma projektą pripažinti regioninės svarbos projektu: (pažymėti tinkamą)	
☐ 2.1. įgyvendinant projektą per 5 metus nuo projekto investicijų sutarties įsigaliojimo dienos bus sukurta ne mažiau kaip 50 darbo vietų, kurias užimtų darbuotojai, su kuriais būtų sudarytos viso darbo laiko darbo sutartys, ir sukurta darbo vietų skaičius išlaikomas ne trumpiau kaip 5 metus nuo darbuotojų pirmojo priėmimo į visas šias darbo vietas dienos. Sukurtoms darbo vietoms skiriamo darbo užmokesčio mediana bus didesnė kaip Lietuvos statistikos departamento paskelbtas paskutinių metų šalies ūkio vidutinio mėnesio bruto darbo užmokesčio, įskaitant individualias įmones, dydis apskrityje ir investuota ne mažiau kaip 2 milijonai eurų privačių kapitalo investicijų;	
☒ 2.2. per 5 metus nuo projekto pripažinimo regioninės svarbos projektu bus sukurta ar patobulinta viešoji infrastruktūra ir (arba) pagerintas viešosios paslaugos teikimas, kuris turės tiesioginį poveikį visuomenei ne mažesnėje nei trijų savivaldybių teritorijoje.	
3. Projektu sprendžiama problema: (pildoma tik tuo atveju, jei siūloma projektą pripažinti regioninės svarbos projektu pagal šios lentelės 2.2 papunktyje nurodytą vertinimo kriterijų)	
UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ (TRATC) steigėjai yra keturios Telšių regiono savivaldybės: <ul style="list-style-type: none">• Mažeikių rajono savivaldybė• Plungės rajono savivaldybė• Rietavo savivaldybė• Telšių rajono savivaldybė Įsteigdamas UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“, savivaldybės suvienijo jėgas, kad atliekų tvarkymas visų Telšių regiono savivaldybių teritorijose būtų organizuojamas efektyviau. Bendrovės pagrindinės funkcijos – sukurti, prižiūrėti ir plėtoti regioninę atliekų tvarkymo sistemą, apimančią atliekų surinkimą, vežimą, perdirbimą ir šalinimą visoje keturių savivaldybių administruojamoje teritorijoje. TRATC yra atsakinga už atliekų surinkimo infrastruktūros vystymą, sąvartynų valdymą, rūšiavimo sistemos diegimą bei perdirbimo galimybių plėtrą.	
UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ (TRATC) eksploatuoja regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą, kurią sudaro:	

1. Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartynas.

Sąvartyne įrengtos 8 sekcijos nepavojingoms atliekoms šalinti. Bendras sąvartyno plotas 4,625ha. Šių sekcijų projektinis pajėgumas yra 675 tūkst. tonų. 9-oje sekcijoje įrengta aikštelė (užimamas plotas – 811 m²) asbesto turinčių atliekų šalinimui. Projektinis sąvartyno perspektyvinis pajėgumas siekia 500 tūkst. tonų nepavojingų atliekų, metinis našumas – 50 000 tonų.

2. Telšių regiono mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai (MBA), adresu Prancūzų kelio g. 8A, Babrungo sen., Plungės r. sav. Mechaninio rūšiavimo įrenginių pajėgumai siekia ~50 tūkst. t, tuo tarpu biologinio apdorojimo įrenginių - ~20 tūkst. tonų.

Į MBA įrenginius pristatytos mišrios komunalinės atliekos yra apdorojamos, o vėlesniu etapu išrūšiuojamos, transportuojamos į deginimo įrenginius arba šalinamos sąvartyne (perdirbti netinkamos, energetinės vertės neturinčios atliekos). Iš atskirtų biologinių atliekų išgaunamos dujos, elektra.

3. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (DGASA): Mažeikių, Plungės rajono ir Rietavo savivaldybėje – po 1 aikštelę, Telšių rajono savivaldybėje – 3 aikštelės, iš viso 6 DGAS aikštelės. DGAS aikštelėse iš gyventojų priimamos įvairios rūšiotos atliekos: statybinės atliekos, baldai, elektronikos atliekos, plastikai, popierius, stiklas, naudotos automobilių padangos, įvairios buityje susidariusios pavojingos atliekos, tokios kaip akumulatoriai, dažai, cheminės medžiagos.

Esamų DGSA duomenys

1 lentelė.

Aikštelė	Aikštelės plotas arais	2023 m. surinktų atliekų kiekis tonomis
Mažeikių DGASA	24,18	2302
Plungės DGASA	16,93	1354
Rietavo DGASA	20,73	314
Telšių DGASA (Gaudikaičių)	21,56	952
Tryškių DGASA	45	165
Varnių DGASA	45	297

Lentelės Nr. 1 duomenys rodo, kad Mažeikių DGAS aikštelė yra labiausiai apkrauta ir surenka didžiausią atliekų kiekį, aptarnauja didžiausią gyventojų skaičių. Telšių rajono savivaldybėje yra trys DGAS aikštelės, iš kurių labiausiai apkrauta yra Gaudikaičių DGAS, skirta Telšių miesto gyventojams. Mažeikių, Telšių, Plungės ir Rietavo DGAS aikštelės, pastatytos prieš daugiau nei 10 metų, šiandien nebeatitinka išaugusių poreikių ir reikalauja išplėtimo, siekiant užtikrinti efektyvų atliekų surinkimą ir tvarkymą.

Augant gyventojų sąmoningumui, per paskutinius 5 metus ženklaus atliekų surenkamų DGAS aikštelėse didėjimas. Palyginus su 2019 metų atliekų kiekiais 2023 metais padidėjo:

- didelių gabaritų (lovų, baldų ir kt.) atliekų kiekis - 94 proc.
- elektronikos atliekų (šaldytuvų, televizorių ir kt.) kiekis – 45 proc.
- statybinių atliekų (plytos, čerpės ir kt.) kiekis – 145 proc.

DGASA atliekų srautai per 2019-2023 metus (t)

2 lentelė

Metai	Didžiosios atliekos	Elektronikos atliekos	Mišrios statybinės atliekos
2019 m.	785	122	1317
2020 m.	886	162	1117
2021 m.	743	177	949
2022 m.	1447	157	1026
2023 m.	1521	177	3226

Šaltinis: UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ metinis pranešimas.

Būtinybę didinti DGSA skaičių regione įpareigoja ir 2021-2027m valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano punktuose numatyti reikalavimai: 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);

Telšių regiono poreikis yra turėti 18 DGASA, taip numatyta Telšių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane (toliau – Planas). Plano SSGG analizėje nurodoma kaip viena iš Telšių regioninės sistemos silpnųjų, tai, kad nėra įrengti daiktų mainų, pakartotinio naudojimo paruošimo, atidavimo-priėmimo punktai.

DGASA ATLIEKŲ SURINKIMAS/TVARKYMAS PAGAL SAVIVADYBES 2019-2023 m.

Didžiųjų atliekų surinkimas 2019-2023 m., t

3 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso:
2019 m.	Didžiosios atliekos	353	113	61	258	785
2020 m.	Didžiosios atliekos	529	24	77	256	886
2021 m.	Didžiosios atliekos	390	26	67	260	743
2022 m.	Didžiosios atliekos	606	153	93	595	1447

2023 m.	Didžiosios atliekos	471	387	173	489	1521
----------------	---------------------	-----	-----	-----	-----	------

Elektronikos atliekų surinkimas 2019-2023 m., t

4 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso:
2019 m.	Elektronikos atliekos	83	13	11	15	122
2020 m.	Elektronikos atliekos	74	26	12	50	162
2021 m.	Elektronikos atliekos	95	34	12	36	177
2022 m.	Elektronikos atliekos	73	35	11	38	157
2023 m.	Elektronikos atliekos	67	42	15	53	177

Padangų surinkimas 2019-2023m., t

5 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso:
2019 m.	Naudotos padangos	99	110	17	127	353
2020 m.	Naudotos padangos	89	81	15	42	227
2021 m.	Naudotos padangos	134	191	33	107	465
2022 m.	Naudotos padangos	126	108	12	122	368
2023 m.	Naudotos padangos	113	132	24	193	463

Mišrių statybinių atliekų surinkimas 2019-2023 m., t

6 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t	
2019 m.	Mišrios statybinės atliekos	657	127	49	484	1317	
2020 m.	Mišrios statybinės atliekos	647	41	68	361	1117	
2021 m.	Mišrios statybinės atliekos	482	60	93	314	949	
2022 m.	Mišrios statybinės atliekos	579	88	89	270	1026	
2023 m.	Mišrios statybinės atliekos	1556	686	197	787	3226	

Antrinių žaliavų atliekų surinkimas 2019-2023 m., t

7 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
2019 m.	Antrinių žaliavų atliekos	50	36	9	12	107
2020 m.	Antrinių žaliavų atliekos	55	6	0	10	71
2021 m.	Antrinių žaliavų atliekos	53	105	9	37	204
2022 m.	Antrinių žaliavų atliekos	75	119	19	77	290
2023 m.	Antrinių žaliavų atliekos	86	103	17	122	327

Žaliųjų atliekų surinkimas 2019-2023 m., t

8 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių raj. savivaldybė	Plungės raj. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių raj. savivaldybė	Iš viso regiono (t)
2019 m.	Žaliosios atliekos	478	2611	225	552	3868
2020 m.	Žaliosios atliekos	310	3742	38	122	4212
2021 m.	Žaliosios atliekos	878	2816	32	455	4161
2022 m.	Žaliosios atliekos	1300	2720	118	1454	5592
2023 m.	Žaliosios atliekos	670	2720	224	1833	5448

Mišrių komunalinių atliekų surinkimas 2019-2023 m., t

9 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso:
2019 m.	Mišrios komunalinės	12 709	7 920	1 381	9 602	31 613
2020 m.	Mišrios komunalinės	12 100	7 624	1 368	9 513	30 606
2021 m.	Mišrios komunalinės	11 685	7 228	1 326	9 252	29 491
2022 m.	Mišrios komunalinės	11 020	6 766	1 270	8 661	27 717
2023 m	Mišrios komunalinės	11 118	6 660	1 211	8 765	27 754

Visų 3-7 lentelėje analizuojamų atliekų kiekių statistika rodo, kad surenkamų atliekų kiekiai DGASA yra didėjantys.

Atliekų tvarkymo rezultatai, pasiekti naudojant turimą infrastruktūrą (3 – 9 lentelių duomenų suvestinė) **10 lentelė**

	Atliekų kiekis surinktas atskiru srautu ir perduotas perdirbimui tonos	Surinktos mišrios komunalinės atliekos tonos	Surinkta regione komunalinių atliekų tonos	Perduotų perdirbimui atliekų kiekis proc.
2019 m.	6201,6	31 613	37 815	16,40%
2020 m.	6454,4	30 606	37 060	17,42%
2021 m.	6266,7	29 491	35 758	17,53%
2022 m.	8521,2	27 717	36 238	23,51%
2023 m	10713,3	27 754	38 467	27,85%

Telšių regiono savivaldybėse komunalinių atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir perdirbti infrastruktūros nėra, paslauga nėra ir nebuvo teikiama.

Remiantis pateiktais duomenimis, matyti, kad nors surinktų ir perduotų perdirbimui atliekų kiekis Telšių regione nuosekliai didėja (nuo 16,4% 2019 m. iki 27,85% 2023 m.), tačiau vis dar yra nepakankamas, kad būtų pasiekti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane numatyti tikslai:

2025 m. tikslas: Pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekis turi sudaryti ne mažiau kaip 55% susidariusių komunalinių atliekų. 2023 m. šis rodiklis Telšių regione siekė tik 27,85%, nors Telšių regionas juda teisinga linkme, tačiau norint pasiekti nacionalinius tikslus, būtina toliau didinti atliekų rūšiavimo ir perdirbimo apimtis.

Augant pragyvenimo lygiui ir gyventojų sąmoningumui, gyventojai reikalauja patogesnių ir gamtai palankesnių atliekų tvarkymo paslaugų. Gyventojai pageidauja kuo trumpiau užtrukti DGAS aikštelėse ir norėtų, kad jose būtų įrengtos vietos, kur galėtų palikti dar tinkamus naudoti daiktus, kad juos galėtų panaudoti kiti. Taip pat pageidaujama individualių maisto atliekų surinkimo konteinerių, kad gyventojai galėtų rūšiuoti ir kompostuoti.

Morfologiniai tyrimai atskleidžia, kad mišrioje buitinėse atliekose vis dar yra nemažai pakuočių atliekų: popieriaus ir kartono – 2,97 proc., plastikų – 6,44 proc., PET pakuočių – 0,68 proc., kombinuotų pakuočių – 1,29 proc., metalo ir metalinių pakuočių – 1,49 proc. Iš viso pakuotės ir antrinės žaliavos sudaro 12,87 proc. mišrių atliekų. Be to, jose yra ir tekstilės (4,73 proc.) bei inertinių medžiagų (2,14 proc.). Visos šios atliekos, surinktos atskiru srautu, galėtų būti perdirbtos, tačiau mišrioje atliekose jos yra užterštos ir praranda šią galimybę.

Taip pat morfologiniai tyrimai rodo, kad mišrių komunalinių atliekų sraute biologiškai skaidžios atliekos sudaro virš 65 procentų. Regione per metus surenkama 27500 tonų atliekų, iš kurių 17875 tonos yra biologiškai skaidžios.

Siekiant sumažinti šį kiekį ir įvykdyti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane numatytas užduotis, būtina užtikrinti tinkamą biologiškai skaidžių atliekų surinkimą atskiru srautu.

Problema: Nepakankamas išrūšiuotų bei pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekis Telšių regiono savivaldybėse

Priežastys:

1. Rūšiuojamojo atliekų surinkimo ir sutvarkymo, paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros trūkumas keturių regiono savivaldybių teritorijose.
2. Gyventojų sąmoningumo atliekų rūšiavimo klausimais, informacijos apie rūšiavimo naudą stoka.

Regiono gyventojai aktyviai prisitaiko prie kintančių atliekų tvarkymo reikalavimų ir palaiko Valstybės vykdomą politiką, pagrįstą atliekų tvarkymo hierarchija. Vis dėlto, susiduriama su infrastruktūros trūkumu, kuris apsunkina atliekų rūšiavimą ir tvarkymą. Esamą atliekų tvarkymo infrastruktūros trūkumą akivaizdžiai įrodo šios neigiamos pasekmės:

- **Nepaisant gyventojų pastangų rūšiuoti, vis dar formuojasi nelegalūs sąvartynai, tam neskirtose vietose.** Tai rodo, kad žmonėms trūksta prieinamų ir patogių būdų tinkamai atsikratyti visų rūšių atliekomis. Savivaldybėms tenka skirti papildomas lėšas šių sąvartynų likvidavimui, kurios galėtų būti panaudotos kitoms reikmėms.

• **Prie konteinerių aikštelių paliekamos didelių gabaritų atliekos, didinančios atliekų tvarkymo sąnaudas.** Tai signalizuoja apie nepakankamą DGAS aikštelių pralaidumą ir nepatogų jų išdėstymą, dėl ko susidaro eilės ir gyventojai priversti palikti atliekas šalia aikštelių. Ši problema ypač aktuali Mažeikių mieste, kur nedidelė DGAS aikštelė aptarnauja daugiau nei 51 tūkst. gyventojų. Panašių sunkumų kyla ir Telšių bei Plungės rajonuose.

• **Mišrioje komunalinėse atliekose gausu perdirbamų ir kompostuojamų medžiagų.** Tai rodo, kad žmonės neturi pakankamai galimybių atskirti šias atliekas, arba susiduria su apribojimais jas pridurdant. Dėl to prarandami vertingi ištekliai, o sąvartynai pildosi greičiau.

Jei problema nebus sprendžiama, Telšių regionas susidurs su šiomis pasekmėmis:

- **Neigiamas poveikis aplinkai:**
 - Didėjantis atliekų kiekis sąvartynuose užims vis daugiau erdvės ir terš aplinką.
 - Dėl to gali padidėti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas, o taip pat užterštas gruntinis vanduo ir dirvožemis.
- **Neišnaudotų išteklių švaistymas:**
 - Dalis į sąvartynus patenkančių atliekų galėtų būti perdirbta arba panaudota pakartotinai, taip taupant gamtos išteklius ir skatinant žiedinę ekonomiką.
- **Ekonominiai nuostoliai:**
 - Dėl neefektyvaus atliekų tvarkymo didėja sąnaudos, kurias patiria savivaldybės ir gyventojai.
 - Neperdirbant atliekų, praleidžiamos galimybės kurti naujas darbo vietas ir skatinti ekonomikos augimą.
- **Socialinės problemos:**
 - Dėl atliekų kaupimosi ir netinkamo jų tvarkymo gali kilti nepasitenkinimas tarp gyventojų, o taip pat pablogėti gyvenimo ir gyvenamosios aplinkos kokybė.
- **Neatitikimas ES reikalavimams:**
 - Nesprendžiant atliekų tvarkymo problemų, Telšių regionas negali įgyvendinti ES nustatytų tikslų ir reikalavimų, bei valstybiniame atliekų tvarkymo plane iškeltų reikalavimų, o tai gali turėti neigiamų pasekmių finansavimo, aplinkosaugos ir kitose srityse.

Svarbu pažymėti, kad šios pasekmės yra tarpusavyje susijusios ir gali stiprėti laikui bėgant. Todėl būtina imtis veiksmų atliekų tvarkymo problemoms spręsti ir užtikrinti tvarų ir atsakingą atliekų tvarkymą Telšių regione.

4. Projekto tikslas, uždaviniai:

PROJEKTO TIKSLAS: Padidinti išrūšiuotų bei pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį Telšių regiono savivaldybėse.

UŽDAVINYS: Atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonių ir paruošimo pakartotinai naudoti/perdirbimo infrastruktūros tobulinimas ir plėtra

Investuojant į atliekų tvarkymo infrastruktūrą, bus sumažintas žalingas atliekų poveikis aplinkai, skatinamas perėjimas prie žiedinės ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos, atliekų prevencijos, rūšiavimo, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo.

Planuojama tęsti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo pajėgumų plėtrą, plėtoti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių, taip pat atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, surinkimo vietų tinklą, priartinant prie atliekų susidarymo vietų ir kurti atliekų paruošiamo pakartotiniam naudojimui infrastruktūrą.

Atskirai surinktos atliekos bus skirtos paruošti jas pakartotinai naudoti ar perdirbti.

5. Projekto įgyvendinimo vieta:

Projektas vykdomas Telšių regione:

- Mažeikių rajono savivaldybėje,
- Telšių rajono savivaldybėje,
- Plungės rajono savivaldybėje
- Rietavo savivaldybėje

Infrastruktūros statybos darbai vyks:

Valstybinės žemės sklypas, esantis Algirdo g. 57A, Mažeikiuose, (kadastrinis Nr. 6130/0015:69) patikėjimo teise valdomas Mažeikių rajono savivaldybės. Projekto teritorijos plotas – 1,0813 ha;

Valstybinės žemės sklypas, esantis Gaudikaičių km., Telšių rajone, (kadastrinis Nr. 7805/0001:360) nuomos teise valdomas TRATC;

Valstybinės žemės sklypas, esantis Jėrubaičių km., Plungės raj. (kadastrinis Nr. 6824/0003:141) nuomos teise valdomas TRATC.

Valstybinės žemės sklypas, esantis Maldučių km. Rietavo sav. . (kadastrinis Nr. 6860/0005:206) nuomos teise valdomas TRATC.(esamoje aikštėje vyks tik atnaujinimas-bus pastatyti konteineriai)

6. Projekto sąsajos su kitais projektais:

Šis projektas bus teikiamas finansavimui gauti pagal Regioninės pažangos priemonės NR. 02-001-06-10-01(RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ projektą „Rūšiuojamojo atliekų surinkimo skatinimas Telšių regione“, tiesioginių ar netiesioginių sąsajų su rengiamu projektu kitų įstaigų, organizacijų ir (arba) kitų įmonių įgyvendinami ir rengiami projektai neturi.

7. Projekto tikslinės grupės:

Projekto metu sukurta ir pagerinta viešąja infrastruktūra bei paslaugomis naudosis šios tikslinės grupės:

1. Telšių regiono gyventojai:

- Tai pagrindinė projekto tikslinė grupė, apimanti visų keturių Telšių regiono savivaldybių – Mažeikių, Plungės, Rietavo ir Telšių – gyventojus.
- 2024 m. liepos mėn. duomenimis, Telšių regione gyveno 130 414 gyventojai.
- Tikslinės grupės dydis kiekvienoje savivaldybėje:
 - Mažeikių r. sav. – 51 812 gyventojai.
 - Plungės r. sav. – 32 857 gyventojai.
 - Rietavo sav. – 7 070 gyventojai.

- Telšių r. sav. – 38 675 gyventojai.

2. Ūkio subjektai: Telšių regiono savivaldybėse yra 75 234 ūkio subjektai, iš jų pagal savivaldybes:

- Mažeikių r. sav. – 29345 ūkio subjektai.
- Plungės r. sav. – 17423 ūkio subjektai.
- Rietavo sav. – 3662 ūkio subjektai.
- Telšių r. sav. – 24804 ūkio subjektai.

3. Telšių regiono savivaldybės:

- Savivaldybės yra projekto partnerės ir tiesiogiai prisideda prie projekto įgyvendinimo.
- Projektas padės savivaldybėms gerinti atliekų tvarkymo sistemas, mažinti aplinkos taršą ir didinti gyventojų pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis.

4. Atliekų tvarkytojas TRATC:

- TRATC yra projekto vykdytojas ir tiesiogiai naudosis sukurta ir pagerinta infrastruktūra.
- Projektas leis TRATC efektyviau tvarkyti atliekas, plėsti teikiamų paslaugų spektrą ir gerinti jų kokybę.

Savivaldybės, investuodamos į atliekų tvarkymo infrastruktūrą, gerins gyvenamąją aplinką savo teritorijose, sumažindamos žalingą atliekų poveikį aplinkai, didins gyventojų sąmoningumą ir įpročius rūšiuojant atliekas. Padidės savivaldybių teritorijų patrauklumas gyventojams, kurie vertina švarią, sveiką gyvenamąją aplinką ir kultūringą gyvenimo būdą.

Atliekų tvarkytojas TRATC turės galimybę tobulinti veiklą, plėsti teikiamų viešųjų paslaugų spektrą ir jų kokybę, prisidėti prie žiedinės ekonomikos ir efektyvaus išteklių naudojimo skatinimo.

8. Projekto organizacija:

Projekto vykdytojas – UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“, kodas 171780190, Plungė, J. Tumo-Vaižganto 91.

Įmonės pagrindinė veikla – nepavojingų atliekų tvarkymas. 2023 m. įmonėje dirbo 53 darbuotojai.

Projekto partneriai

- Mažeikių rajono savivaldybės administracija, kodas 167371234, Laisvės g. 8, Mažeikiai, savivaldybės biudžetinė įstaiga, atsakinga už savivaldos teisių įgyvendinimą bendruomenės interesais. 2023 m. pabaigoje įstaigoje dirbo 332 darbuotojai.
- Plungės rajono savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas 188714469, Vytauto g. 12, Plungė, savivaldybės biudžetinė įstaiga, atsakinga už savivaldos teisių įgyvendinimą bendruomenės interesais. 2024 m. liepos mėn. įstaigoje dirbo 256 darbuotojai.
- Telšių rajono savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas 180878299, Žemaitės g. 14, Telšiai., savivaldybės biudžetinė įstaiga, atsakinga už savivaldos teisių įgyvendinimą bendruomenės interesais. 2024 m. liepos mėn. įstaigoje dirbo 197 darbuotojai.
- Rietavo savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas 188747184, Laisvės a. 3, Rietavas, savivaldybės biudžetinė įstaiga, atsakinga už savivaldos teisių įgyvendinimą bendruomenės interesais. 2024 m. liepos mėn. įstaigoje dirbo 64 darbuotojai;

9. Projektu siekiami rezultatai:

Pokyčiai ir rezultatai:

- **Rekonstruotos ir išplėstos kolektyvinės konteinerinės aikštelės:**

- Padidintas konteinerių maistui rūšiuoti prieinamumas Mažeikių ir Telšių rajonuose.
- Pagerintas aliejaus atliekų surinkimas Plungės rajone.
- Sukurtas žaliųjų atliekų surinkimo tinklas prie kapinių Telšių rajone.

- **Individualios valdos aprūpintos komunalinių biologinių atliekų surinkimo priemonėmis:**

- Aprūpinus Mažeikių, Plungės ir Telšių gyventojus kibirėliais maisto atliekoms ar maisto surinkimo konteineriais, ženkliai padidės išrūšiuotų maisto atliekų kiekis.

- **Atnaujinta atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, surinkimo infrastruktūra:**

- Rietavo savivaldybėje įrengti panaudoto aliejaus ir tekstilės atliekų konteineriai padidins išrūšiuotų atliekų kiekius.

- **Sukurta nauja atliekų surinkimo ir paruošimo pakartotiniam naudojimui infrastruktūra:**

- Mažeikių mieste įrengta nauja DGAS aikštelė su atliekų paruošimo pakartotinai naudoti pastatu.
- Plungės ir Telšių savivaldybėse išplėstos DGAS aikštelės įrengiant pastatus pakartotinai naudoti tinkamoms atliekoms surinkti ir paruošti pakartotinai naudoti. Visų regiono savivaldybių atliekos pakartotiniam naudojimui galės būti atvežamos ir ruošiamos Mažeikių, Telšių ir Plungės centruose, bus sukurta bendra regiono atliekų surinkimo ir paruošimo pakartotinai naudoti sistema. Tai bus aktualiausia gyventojams, gyvenantiems savivaldybių teritorijų pakraščiuose, jie galės pristatyti stambiagabarites atliekas į artimiausią DGSA, nepriklausomai nuo deklaruotos gyvenamosios vietos. Sutrumpės atstumai, kuriuos reikia įveikti norint pristatyti atliekas į DGSA.

- **Įdiegta nauja pakartotino daiktų naudojimo paslauga, apimanti:**

- Priėmimą: bus priimami daiktai, kurie gali būti pakartotinai panaudoti. Tai gali būti drabužiai, baldai, žaislai, knygos, elektronika ir kt. Surinkimas vyks išplėstose Plungės ir Telšių DGAS, bei naujai pastatytoje Mažeikių DGAS aikštelėje.

- Rūšiavimą: Surinkti daiktai bus rūšiuojami pagal tipą, būklę ir panaudojimo galimybes. Sugedę ar netinkami pakartotiniam naudojimui daiktai atskiriami ir sutvarkomi vadovaujantis DGAS aikštelės atliekų tvarkymo reglamentu.

- Tvarkymą: Daiktai gali būti valomi, minimaliai remontuojami ar atnaujinami, kad būtų patrauklesni tolesniam naudojimui.

- Platinimą: Sutvarkyti daiktai bus atiduodami atvykusiems į DGAS aikštelę, taip pat dalinami labdaros organizacijoms ir savivaldybių įstaigoms, besirūpinančioms socialiai pažeidžiamais gyventojais. Siekiant užtikrinti efektyvų daiktų mainų procesą, bus sukurtas internetinis katalogas, kuriame bus matoma, kokie daiktai yra kiekvienoje savivaldybėje. Taip regioniniai mainų punktai veiks kaip vienas organizmas ir galės išdalinti/išplatinti visus surinktus daiktus.

- Sukurta nauja paslauga skatins bendruomeniškumą ir dalijimąsi.

- **Informuota visuomenė:** Visose Telšių regiono savivaldybėse vykdytos informavimo kampanijos, skatinančios atliekų rūšiavimą.

Planuojama, kad įgyvendinus projektą, bus surinkta ir pakartotiniam naudojimui pasiūlyta 100 tonų daiktų, kurie kitaip būtų tapę atliekomis.

Projekto metu sukurta pakartotinio daiktų panaudojimo infrastruktūra Mažeikių, Telšių ir Plungės savivaldybėse bus prieinama visiems Telšių regiono gyventojams, nepriklausomai nuo jų deklaruotos gyvenamosios vietos. Tai reiškia, kad net jei asmuo deklaravęs gyvenamąją vietą Mažeikiuose, jis galės laisvai naudotis pakartotinio daiktų paruošimo panaudojimui infrastruktūra Telšiuose ar Plungėje, ir atvirkščiai.

DGAS aikštelių rekonstrukcija leis pagerinti aptarnavimo kokybę ir greičiau aptarnauti gyventojus. Tikimasi, kad po rekonstrukcijos priimamų ir sutvarkomų atliekų kiekis padidės 10 proc. 2023 metais surinkta ir sutvarkyta 10 713 t atliekų, tad numatomas padidėjimas sudarytų 1071 t.

Biologiškai skaidžios atliekos (pagal morfologinius tyrimus) rodo, kad mišrių komunalinių atliekų sraute sudaro virš 65 procentų. Regione per metus surenkama 27500 tonų atliekų, iš kurių 17875 tonos yra biologiškai skaidžios. Siekiant sumažinti šį kiekį ir įvykdyti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane numatytas užduotis, būtina užtikrinti tinkamą biologiškai skaidžių atliekų surinkimą atskiru srautu.

Rekonstravus ir išplėtusi kolektyvinių konteinerių aikštes, įdiegus maisto ir virtuvės atliekų surinkimo konteinerius, aprūpinus individualių valdų savininkus konteineriais, organizavus biologiškai skaidžių atliekų surinkimą iš kapinių tikimės, kad šios priemonės leis 20 proc. biologiškai skaidžių ir maisto bei virtuvės atliekų (3575 t) surinkti atskiru srautu.

Rezultatas: Surinktų pakartotinai naudoti tinkamų atliekų 4495 tonos (2029 m).

- Įrengtų konteinerių panaudotam aliejui skaičius 20 vnt; (įvesta nauja paslauga)
- Įrengtų konteinerių žaliosioms atliekoms 29 vnt; (pagerinta paslauga)
- Įrengtų konteinerių maisto atliekoms skaičius 106 vnt; (pagerinta paslauga)
- Išdalintų kibirėlių maistui rūšiuoti skaičius 41967 vnt; (įvesta nauja paslauga)
- Išdalintų maisto surinkimo konteinerių skaičius 2000 vnt; (pagerinta paslauga)
- Įrengtų pastatų pakartotinai naudoti tinkamoms atliekoms surinkti ir paruošti pakartotinai naudoti skaičius 3 vnt; (įvesta nauja paslauga)

Viešosios infrastruktūros ir paslaugų gerinimo parametrai:

- **Prieinamumas:** Padidintas atliekų rūšiavimo konteinerių prieinamumas visuose rajonuose.
- **Patogumas:** Gyventojams suteiktos priemonės (kibirai, konteineriai) atliekoms rūšiuoti.
- **Aplinkosauga:** Sumažintas į sąvartynus patenkančių atliekų kiekis, skatinamas atliekų rūšiavimas ir pakartotinis panaudojimas.
- **Informavimas:** Pagerintas visuomenės informuotumas apie atliekų rūšiavimo svarbą ir galimybes.

Siekiant prisidėti prie Valstybei ir Telšių regionui nustatytų atliekų prevencijos ir tvarkymo užduočių įgyvendinimo, numatoma įgyvendinti projektą, kuris pagerintų rūšiuojamojo atliekų surinkimo paslaugų kokybę ir prieinamumą. Šiuo metu Telšių regione trūksta galimybių pakartotinai naudoti daiktus, todėl svarbu sukurti tam tinkamą infrastruktūrą. Projektas prisidės prie žiedinės ekonomikos skatinimo. Paminėtina, kad Telšių regiono savivaldybės įkūrė UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“, kurios pagrindiniai veiklos tikslai: atliekų tvarkymo sistemos administravimas, rinkliavos už atliekas administravimas, mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių ir sąvartyno eksploatacija, kompostavimo ir didelių gabaritų aikštelių eksploatacija, pakartotino daiktų naudojimo infrastruktūros kūrimas ir paslaugų teikimas Telšių regione.

Kiek pagerinta:

- Kiekybiškai įvertinti pagerinimus galima remiantis pamatuojamais rodikliais (pvz., konteinerių skaičiumi, surinktų atliekų kiekiu).
- Kokybiškai įvertinti galima atlikus gyventojų apklausas apie pasitenkinimą atliekų tvarkymo sistema.

Šis projektas prisideda prie aplinkosaugos tikslų įgyvendinimo, skatina tvarų atliekų tvarkymą ir gerina gyvenimo kokybę Telšių regione.

10. Projekto veiklos:

Visos projekto veiklos sudaro prielaidas pasiekti projekto uždavinį:

1. Atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonių ir paruošimo pakartotinai naudoti/perdirbimo infrastruktūros tobulinimas ir plėtra

1 veikla. Konteinerių aikštelių įrengimas ir (arba) rekonstrukcija (išplėtimas)

- 1.1. Konteinerių maistui rūšiuoti įsigijimas ir įrengimas Mažeikių raj. ir Telšių raj. savivaldybėje, 106 konteineriai su įrengimu;
- 1.2. Panaudoto aliejaus atliekų talpų įsigijimas ir aikštelės įrengimas Plungės raj. gyventojams, 20 konteinerių su įrengimu;
- 1.3. Kibiriukų maisto rūšiavimui įsigijimas Mažeikių, Plungės ir Telšių rajonų gyventojams, 30000 vnt. kibiriukų;
- 1.4. Aikštelių su konteineriais žaliosioms atliekoms įrengimas prie kapinių Telšių rajono savivaldybės teritorijose, 29 vnt. konteineriai su įrengimu.

2 veikla. Komunalinių biologinių, tekstilės, pavojingųjų atliekų surinkimo priemonių įsigijimas individualioms valdoms

- 2.1. Kibiriukų maisto atliekų rūšiavimui įsigijimas Mažeikių, Plungės ir Telšių gyventojams 11 967 vnt..
- 2.2. Maisto atliekų surinkimo konteinerių įsigijimas Plungės ir Telšių gyventojams, 4000 vnt;

3 veikla Rietavo savivaldybės DGAS aikštelės Maldučių kaime atnaujinimas, pastatant panaudoto aliejaus ir tekstilės atliekų konteinerius, 4 (2+2)vnt.**4 veikla Didelių gabaritų atliekų surinkimo (DGAS) aikštelių su atliekų paruošimo pakartotinai naudoti /perdirbti pastatais sukūrimas:**

- 4.1 DGAS 8 arų ploto aikštelė su 240 m² ploto pastatu įrengimas, atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, surinkimui, adresu: Plungės r. sav., Jėrubaičių k., Jėrubaičių sąvartynas.
- 4.2. DGAS 12 arų ploto aikštelė su 96 m² ploto pastatu pakartotinio panaudojimo atliekoms surinkti adresu Telšių r. sav. Gaudikaičių k.
- 4.3. DGAS 100 arų ploto aikštelė su 831m² pastatu atliekų paruošimui pakartotinai panaudoti Mažeikų mieste, Algirdo g.57A

11. Projekto prisidėjimas prie regiono plėtros tikslų, uždavinių:

Projektas skirtas įgyvendinti Telšių regiono plėtros plano 2022-2030 m. pažangos priemonę LT028-03-02-06 „Aplinkos taršos mažinimas“.

Visomis projekto veiklomis ir jų siekiamais rezultatais prisidedama prie Telšių regiono plėtros plane nustatyto regiono **plėtros tikslo „Didinti poveikio klimatui neutralumo priemonių efektyvumą ir mastą“ ir uždavinio 3.2 „Sumažinti aplinkos taršą“** įgyvendinimo.

Visomis projekto veiklomis bus prisidedama prie Telšių regiono plėtros plano 2022-2030 m. rezultato rodiklio „Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos“ pasiekimo – 4495 t/metus (2029 m.) ir produkto rodiklio „Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius“ pasiekimo – 4 007 929 Eur (2028 m.)

Projekto veiklomis bus prisidedama prie sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalies mažinimo bei paruoštų pakartotinai naudoti ir perdirbtų komunalinių atliekų dalies padidinimo šalyje.

Projekto veiklos ir siekiami rezultatai

11 lentelė

Veikla	Pažangos lėšos pagal finansavimo šaltinius			Stebėsenos rodikliai	
	Iš viso	ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	Iš jų kitos lėšos, ne mažiau kaip	Rodiklio pavadinimas ir matavimo vienetai	Siektina rodiklio reikšmė,
1.1. Konteinerių maistui rūšiuoti įsigijimas ir įrengimas Mažeikių raj. ir Telšių raj. savivaldybėje (miesto ir kaimo)	372000,0	316200,0	55800	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos t/metai	417,2
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurai	372000,0
1.2. Panaudoto aliejaus atliekų talpų įsigijimas ir aikštelės įrengimas Plungės raj. (miesto) gyventojams.	20 000	17000	3000	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos t/metai	22,43
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurai	20 000
1.3 Kibiriukų maisto rūšiavimui įsigijimas Mažeikių, Plungės ir Telšių (kol.) rajonų gyventojams.(30000)	180000	27000	153000	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos Tonos per metus	201,86
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurai	101500,0
1.4 Aikštelių su konteineriais žaliosioms atliekoms įrengimas prie kapinių Telšių rajono savivaldybės (miesto ir kaimo) teritorijose	101500,0	86275,0	15225	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos Tonos per metus	113,87
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurai	101500,0
	71800	10770,0	61031	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos	80,53

2.1. Kibiriukų maisto atliekų rūšiavimui įsigijimas Mažeikių, Plungės ir Telšių gyventojams(indvd).(11967)				Tonos per metus	
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurais	71800
2.2. Maisto atliekų surinkimo konteinerių įsigijimas Plungės ir Telšių gyventojams(miesto ir kaimo).	163 200	138 720,0	24 480	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos Tonos per metus	183,04
				RCO107 P.B.2.0107 Eurais	163 200
3. Rietavo savivaldybės DGAS aikštelės Maldučių kaime atnaujinimas, pastatant panaudoto aliejaus ir tekstilės atliekų konteinerius	12000	10 200,0	1 800,0	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos Tonos per metus	13,46
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurais	12000
4.1 DGAS 8 arų ploto aikštelė su 240 m2 ploto pastatu įrengimas, atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, surinkimui, adresu: Plungės r. sav., Jėrubaičių k., Jėrubaičių sąvartynas	373176,0	317199,6	55976,4	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos Tonos per metus	418,51
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurais	373176,0
4.2 DGAS 12 arų ploto aikštelė su 96 m2 ploto pastatu pakartotinio panaudojimo atliekomis surinkti adresu Telšių r. sav. Gaudikaičių k.	185776,0	157 906,6	27866,4	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos Tonos per metus	208,35
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurais	185776,0
4.3 DGAS 100 arų ploto aikštelė su 831m2 pastatu atliekų paruošimui pakartotinai panaudoti Mažeikių mieste, Algirdo g.57A	2528477,00	2149205,45	379271,55	RCR103 R.B.2.2103 Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos Tonos per metus	2835,75
				RCO107 P.B.2.0107 Investicijos į rūšiuojamojo atliekų surinkimo įrenginius Eurais	2528477,00

5. Visuomenės informavimas skatinant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą visose Telšių regiono savivaldybėse	88 000,0	74 800,0	13 200,00	P.S.2.1015 Įgyvendintos viešinio kampanijos atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis, skaičius	1
Be viešinio	4007929,0				
	4095929	3 481 540,00	614 389,00		4495,0

Kiekviena projekto veikla ir jų siekiamais rezultatais prisidedama prie 2022-2030 m. Telšių regiono plėtros plane nustatyto regiono plėtros tikslo 3. „**Didinti poveikio klimatui neutralumo priemonių efektyvumą ir mastą**“ ir uždavinio 3.2 „**Sumažinti aplinkos taršą**“ įgyvendinimo. Telšių regiono plėtros plano tikslas ir uždaviniai bus įgyvendinami pažangos priemonės LT028-03-02-06 „Aplinkos taršos mažinimas“ veikla „Atliekų rūšiavimo skatinimas“ ir jos projektu „Rūšiuojamojo atliekų surinkimo skatinimas Telšių regione“. Projektą sudaro veiksmai, kurių kiekvieno rezultatas prisideda prie rodiklio - Surinktos atskirai išrūšiuotos atliekos - 4495 tonos per metus 2029 m. pasiekimo. Žr. 11 lentelė aukščiau „Projekto veiklos ir siekiami rezultatai“.

12. Projektui įgyvendinti numatoma projekto investicijų¹ vertė:

4 095 929 Eur

13. Numatomi projekto įgyvendinimo finansavimo šaltiniai:

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	Numatoma lėšų suma, Eur
1.	ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	3 481 539
2.	Savivaldybių biudžeto lėšos	614 390
3.	Privačios lėšos	0

14. Projekto atitikties vertinimo kriterijams pagrindimas:

14.1. Projekto atitiktis šios lentelės 2.1 papunktyje nurodytam vertinimo kriterijui:

14.1.1. Planuojamos įgyvendinant projektą sukurti darbo vietos ir planuojamas šių darbo vietų išlaikymo terminas:

Netaikoma.

14.1.2. Planuojamas sukurtoms darbo vietoms skirti darbo užmokesčio dydis:

Netaikoma.

¹ Investicijos – piniginės lėšos ir įstatymais bei kitais teisės aktais nustatyta tvarka įvertintas materialusis, nematerialusis ir finansinis turtas, kurį projekto vykdytojas ir, kai taikoma, partneriai investuoja į projektą.

14.1.3. Privačios kapitalo investicijos:

Netaikoma.

14.2. Projekto atitiktis šios lentelės 2.2 papunktyje nurodytam vertinimo kriterijui:

14.2.1. Viešosios paslaugos (viešosios infrastruktūros) pasiūla, paklausa ir atitiktis tikslinės grupės poreikiams:

Per 5 metus nuo projekto pripažinimo regioninės svarbos projektu bus sukurta ir patobulinta viešoji atliekų tvarkymo infrastruktūra, pagerintas viešosios paslaugos teikimas, kuris turės tiesioginį poveikį visuomenei keturių savivaldybių teritorijoje Telšių regione. Paslaugų paklausa yra auganti ir jų plėtra atitinka tikslinės grupės poreikiams.

Regionie viešąsias atliekų tvarkymo paslaugas teikia vienintelė įmonė TRATC, kitų šias paslaugas teikiančių juridinių asmenų nėra.

2022-2030 m. Telšių regiono plėtros plane nėra kitų suplanuotų įgyvendinti projektų, kuriais kuriama ar gerinama nagrinėjama atliekų tvarkymo paslauga.

Projekto tikslinė grupė yra visi Telšių regiono gyventojai, ūkio subjektai, Telšių regiono savivaldybės ir regioninis atliekų tvarkytojas TRATC. Projekto tikslinė grupė aprašyta šio projekto aprašymo dalyje **7. Projekto tikslinės grupės.**

Gyventojų skaičius Telšių regiono savivaldybėse 2019-2022, asmenys

Savivaldybė	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Mažeikių raj.	52 120	51 668	52 179
Plungės raj.	33 665	33 251	33 349
Rietavo	7 381	7 276	7 254
Telšių raj.	29 918	39 370	39 323
Iš viso:	133 376	131 691	131 447

Iš pateiktos statistikos matome, kad Telšių regiono savivaldybių gyventojų skaičius ir mažėjo, tačiau būstų skaičius regiono savivaldybėse didėjo. 2021 m., remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, regione iš viso buvo 66 208 būstų – 1 158 vnt. daugiau nei 2018 m. (724 vnt. kaimiškose vietovėse ir 434 vnt. miestuose). Būstų skaičiumi sparčiausiai augo Mažeikių r. ir Telšių r. savivaldybės. Regionie 62 proc. būstų yra miestuose, 38 proc. – kaimiškose vietovėse, vienintelėje Rietavo savivaldybėje dominuoja būstai kaimiškose vietovėse (56 proc.). 2024 m. pradžioje regione veikė 3 649 mažų ir vidutinių įmonių².

² <https://osp.stat.gov.lt/veikiantys-ukio-subjektai>

Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis 2021 m. paslaugas gavo 133 958 gyventojai, o tai sudarė 99,62 proc. nuo visų Telšių regiono gyventojų skaičiaus³. Tai svarbi pastaba rodanti, kad net ir mažėjant regiono gyventojų skaičiui surenkamų atliekų kiekiai tik didėja. Galimos to priežastys:

- dėl didesnio gyventojų sąmoningumo rūšiuojant ir teisingai utilizuojant atliekas;
- dėl didėjančio prekių ir produktų vartojimo;
- dėl populiarėjančio apsipirkimo internetinėse svetainėse (tokios prekės gaunamos su papildomais įpakavimais, kurių išvengiama perkant kontaktiniu būdu).

Viešosios paslaugos– buityje susidarančių komunalinių atliekų surinkimas ir sutvarkymas – yra būtinoji paslauga, poreikis kasdienis, neišvengiamas ir nekintantis. Per ateinančius 15 metų kiekvienas regiono gyventojas naudosis išplėstu, rekonstruotu DGAS aikštelių, taip pat atskiru srautu surenkamų biologiškai skaidžių ir kitų atliekų sutvarkymo paslaugomis.

Augant pragyvenimo lygiui, galima daryti prielaidą, kad atliekų tvarkymo paslaugų paklausa išliks stabili arba didės dėl populiacijos ir urbanizacijos augimo, griežtėjančių aplinkosaugos reikalavimų, didėjančio vartotojų sąmoningumo, didesnio vartojimo bei atliekų kiekio. Be to, žiedinės ekonomikos plėtra skatina inovacijas ir didesnę atliekų perdirbimo bei tvarkymo paslaugų paklausą

Remiantis gyventojų apklausa apie gyventojų atliekų rūšiavimo/tvarkymo įgūdžius bei jų požiūrį į atliekų rūšiavimą (2023 m. įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Telšių regione“) buvo vykdoma apklausa, į kurios klausimus respondentai atsakė:

Ar atliekas būtina rūšiuoti –83 proc. atsakė TAIP

Aš žinau kokias atliekas rūšiuoti – 72 proc. atsakė TAIP

Ar žinote kur yra atliekų surinkimo paėmimo vietos – 29 proc. atsakė TAIP

Ar rūšiuojate atliekas – 49 proc. atsakė TAIP

Ar rūšiuojate maisto atliekas - 8 proc. atsakė TAIP

Matome, kad didžioji dalis respondentų pripažįsta, kad atliekas rūšiuoti būtina (83 proc.). Tačiau trūksta informacijos kaip rūšiuoti (72 proc.), nepakankamas atliekų surinkimo paėmimo vietų tinklas ir jo žinomumas (29 proc.). Maisto atliekų rūšiavimas respondentams atrodo neįmanomas (8 proc.), nes apklausos metu maisto atliekų tvarkymo infrastruktūra buvo tik projektuojama.

Projekto įgyvendinimo metu sukurta ir patobulinta viešoji atliekų tvarkymo paslauga atitiks tikslinės grupės poreikius keturioje Telšių regiono savivaldybėse. Paslaugos apima visą atliekų tvarkymo ciklą – nuo surinkimo iki šalinimo – ir yra prieinama visiems regiono gyventojams, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos. Bendras visų savivaldybių projektas leidžia efektyviau investuoti ir mažinti atliekų tvarkymo paslaugų kainas.

³ 2022-2030 M. TELŠIŲ REGIONO PLĖTROS PLANO , PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. LT028-03-02-06, „APLINKOS TARŠOS MAŽINIMAS“ , PAGRINDIMO APRAŠAS, 2024-03-14 Nr. PA-4, I SKYRIUS, BENDROSIOS NUOSTATOS

Viešoji paslauga komunalinių atliekų surinkimas iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymas apima:

- Individualių konteinerių (120, 240, 1100 litrų talpos) skirtų mišrioms komunalinėms, pakuočių, stiklo pakuočių, maisto ir virtuvės atliekų pateikimas regiono gyventojams ir juridiniams asmenims – vietinės rinkliavos mokėtojams.
- Individualių konteinerių ištuštinimas ne rečiau kaip kartą per 2 savaites.
- Daugiabučių namų gyventojams suteikiama teisė naudotis kolektyviniais konteineriais.
- Kolektyvinių konteinerių ištuštinimas pagal užsipildymą, bet ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę.
- Kolektyvinių konteinerių dezinfekavimas 2 kartus per metus.
- Kolektyvinių konteinerių aikštelių priežiūra (plovimas, atliekų surinkimas, remontas).
- Didelių gabaritų atliekų surinkimas 2 kartus per metus visiems gyventojams (išskyrus juridinius asmenis).
- Atliekų priėmimas DGAS aikštelėse.
- Maisto ir virtuvės, bei žaliųjų atliekų (žolės, lapų, smulkių medžio šakų) surinkimas Plungės, Telšių ir Mažeikių seniūnijų gyventojams.
- Nemokamas žaliųjų atliekų priėmimas žalienu kompostavimo aikštelėse.
- Maišų ar konteinerių teikimas asmenims, gyvenantiems toliau nei 300 metrų nuo kelio, kuriuo gali važiuoti sunkvežimiai.

14.2.2. Projekto įgyvendinimo terminas:

Iki 2028 m. IV ketv.

15. Projekto vykdymo planas

Veiklos pavadinimas	2024 m.	2025m.				2026 m.				2027m.				2028m.			Laukiami rezultatai
	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	
1.1.Konteinerių maistui rūšiuoti įsigijimas ir įrengimas Mažeikių raj. ir Telšių raj. savivaldybėje																	Įrengtos kolektyvinės konteinerinės aikštelės
1.2 Panaudoto aliejaus atliekų talpų įsigijimas ir aikštelės įrengimas Plungės raj. gyventojams.																	Įrengtos kolektyvinės konteinerinės aikštelės
1.3. Kibiriukų maisto rūšiavimui įsigijimas Mažeikių, Plungės ir Telšių (miesto ir kaimo) rajonų gyventojams																	Gyventojai aprūpinti maisto atliekų kibiriukais

1.4 Aikštelių su konteineriais žaliosioms atliekoms įrengimas prie kapinių Telšių rajono savivaldybės (miesto ir kaimo) teritorijose																	Įrengtos konteinerinės aikštelės su konteineriais
2.1. Kibiriukų maisto atliekų rūšiavimui įsigijimas Mažeikių, Plungės ir Telšių gyventojams (miesto ir kaimo).																	Gyventojai aprūpinti maisto atliekų kibiriukais
2.2. Maisto atliekų surinkimo konteinerių įsigijimas Plungės ir Telšių gyventojams (miesto ir kaimo).																	Gyventojai aprūpinti maisto atliekų konteineriais
3 veikla Rietavo savivaldybės DGAS aikštelės Maldučių kaime atnaujinimas, pastatant panaudoto aliejaus ir tekstilės atliekų konteinerius																	Atnaujinta DGAS aikštelė
4.1 DGAS 8 arų ploto aikštelė su 240 m ² ploto pastatu įrengimas, atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, surinkimui, adresu: Plungės r. sav., Jėrubaičių k., Jėrubaičių sąvartynas.																	Įrengta DGAS aikštelė
4.2. DGAS 12 arų ploto aikštelė su 96 m ² ploto pastatu pakartotinio panaudojimo atliekoms surinkti adresu Telšių r. sav. Gaudikaičių k.																	Įrengta DGAS aikštelė
4.3. DGAS 100 arų ploto aikštelė su 831m ² pastatu atliekų paruošimui pakartotinai panaudoti Mažeikų mieste, Algirdo g.57A																	Įrengta DGAS aikštelė
5 veikla - Visuomenės informavimas skatinant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą visose Telšių regiono savivaldybėse																	5 proc. padidėjęs žinomumas apie projektą

16. Rizikos

1. Projekto išlaidų viršijimo rizika dėl nuo projekto vykdytojo ir partnerių nepriklausančių aplinkybių.

Veiksmai rizikai mažinti:

- **Kruopštus planavimas ir išlaidų įvertinimas:** Projekto biudžetas turėtų būti parengtas atsižvelgiant į galimą kainų kilimą ir nenumatytas išlaidas. Reikėtų numatyti rezervą nenumatytiems atvejams.
- **Lankstus projekto įgyvendinimas:** Būti pasirengus koreguoti projekto veiklas ir biudžetą, jei iškyla nenumatytų aplinkybių.
- **Alternatyvių tiekėjų paieška:** Vykdamas viešuosius pirkimus, reikėtų ieškoti ne vieno, o kelių galimų tiekėjų, kad būtų galima pasirinkti geriausią pasiūlymą.
- **Papildomų lėšų paieška:** Jei projekto išlaidos vis tiek viršija numatytą biudžetą, reikėtų ieškoti papildomų finansavimo šaltinių.

2. Gyventojų įpročių keitimosi inertiškumas.

Gyventojų įpročių keitimo inertiškumas gali lemti nepakankamą projekto rezultatų pasiekimą. Nepaisant projekto metu įrengtos infrastruktūros ir vykdomų informacinių kampanijų, gyventojai gali neskubėti keisti savo atliekų tvarkymo įpročių ir nepakankamai aktyviai naudotis sukurtomis galimybėmis rūšiuoti atliekas. Tai gali lemti mažesnę nei planuota išrūšiuotų atliekų kiekį ir nepakankamą projekto indėlį į aplinkosaugos tikslų įgyvendinimą.

Veiksmai rizikai mažinti:

- Intensyvios ir nuoseklios informacinės kampanijos: Svarbu ne tik informuoti gyventojus apie atliekų rūšiavimo svarbą, bet ir aiškiai ir suprantamai paaiškinti, kaip teisingai rūšiuoti atliekas, kokia yra to nauda ir kokios gali būti pasekmės nerūšiuojant.
- Edukacinės programos: Orientuotos į įvairias amžiaus grupes, ypač vaikus ir jaunimą, kad būtų formuojami teisingi atliekų tvarkymo įpročiai nuo mažens.
- Bendruomenės įtraukimas: Skatinti bendruomenės narius aktyviai dalyvauti atliekų rūšiavimo iniciatyvose, organizuoti renginius, konkursus ir kitas veiklas, kurios didintų gyventojų motyvaciją rūšiuoti atliekas.

17. Regioninės svarbos projekto statuso suteikimo projektui reikšmė:

Projektą pripažinus regioninės svarbos projektu, numatoma ne aukciono būdu išnuomoti valstybinės žemės sklypą DGAS aikštei su pastatu atliekų paruošimui pakartotinai naudoti įrengti. Valstybinės žemės sklypas yra Algirdo g. 57A, Mažeikiuose, šiuo metu patikėjimo teise valdomas Mažeikių rajono savivaldybės (kadastr. Nr. 6130/0015:69). Projekto teritorijos plotas – 1,0813 ha. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal statybos techninį projektą, kuriam jau gautas statybą leidžiantis dokumentas, statiniai suprojektuoti būtent šiame sklype, skirtame atliekų tvarkymo objektui.

Šiuo metu DGASA yra įrengta Algirdo g. 40C, Mažeikiuose. Šios aikštelės nepakanka esamam atliekų kiekiui: išaugęs išrūšiuotų atliekų kiekio nebeįmanoma sutvarkyti esamoje aikštelėje, atliekų turėtojai turi laukti eilėse norėdami atsikratyti atliekų. Siekiant kokybiškai teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, eduoti regiono visuomenę, todėl norimai įrengti projekto struktūrai tinka parinktas sklypas, esantis Algirdo g. 57A, Mažeikiuose: ideali sklypo dislokacija, dydis, prieinamumas.

Patvirtinu, kad šiame projekto aprašyme ir prie jo pridedamuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga.

UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“
direktorius

(projekto vykdytojo vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų
pavadinimas)

(parašas)

Vidimantas Domarkas

(vardas pavardė)

.....rajono savivaldybės administracijos

Direktorius

(projekto partnerio vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų
pavadinimas)

(parašas)

(vardas pavardė)
